پاسخ به کارشکنی امریکا با جهش هسته‌ای

ایران به سانتریفیوژهای IR-6 با سرعت ۱۰ برابر، گاز هگزافلوراید تزریق کرد

گزارش یک

ادامه از صفحه اول

او در یادداشت خود، برای چندمین بار از دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق، انتقاد کرده که چرا توافق هسته‌ای ایران را کنار گذاشته، کاری که به نظر دولت بایدن، باعث شده بود امریکا در برخورد با ایران منزوی شود ولی رئیس‌جمهور امریکا مدعی است «حالا این ایران است که منزوی شده و تا زمانی که به توافق هسته‌ای بازنگردد منزوی خواهد ماند.» او نوشته است: «ماه گذشته، بیش از ۳۰کشور به ما پیوستند تا عدم همکاری ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در مورد فعالیت‌های هسته‌ای گذشته‌اش را محکوم کنند. دولت من به افزایش فشار دیپلماتیک و اقتصادی ادامه خواهد داد تا زمانی که ایران آماده بازگشت به پایبندی به توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ (برجام) باشد، همانطور که من همچنان آماده انجام این کار هستم.» به‌رغم موضع اواخر هفته قبل آنتونی بلینکن، که گفته بود امریکا «همچنان از اختیارات تحریمی خود برای هدف قرار دادن صادرات نفت، فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی» ایران استفاده خواهد کرد، ولی اصرار دولت امریکا بر تغییر مسیر ایران، طوری که به گفته بلینکن منجر به «پی‌ریزی مسیر «دیپلماسی معنادار» برای دستیابی به بازگشت متقابل به اجرای کامل برجام» شود، نشان می‌دهد، سودای برجامی دولت بایدن همچنان قابل توجه است.

■ و حالا در پیشرفته‌ترین نقطه هسته‌ای

ایران روز شنبه گزارش‌های غیر رسمی از قول آژانس درباره تزریق گاز به سانتریفیوژهای نسل جدید را تأیید کرد. رویترز روز شنبه از قول آژانس بین‌المللی انرژی اتمی گزارش کرد که ایران توانایی غنی‌سازی اورانیوم خود با ماشین‌های پیشرفته را در تأسیسات زیرزمینی اتمی‌اش در نزدیکی قم، موسوم به تأسیسات فردو، بالاتر برده است. آژانس گفته که ایران شروع به تغذیه آبشاری از سانتریفیوژهای جدید متشکل از ۱۶۶ سانتریفیوژ از نوع آی-ار۶ با گاز هگزافلوراید اورانیوم کرده، اقدامی که به گفته آژانس، توانایی فنی ایران برای حرکت بین سطوح متفاوت غنی‌سازی را تسهیل می‌کنند. بهروز کمالوندی، سخنگوی سازمان انرژی اتمی، دیروز در گفت‌وگو با خبرگزاری صدا و سیما ضمن تأیید این گزارش‌ها گفت: «گازدهی به زنجیره جدید ماشین‌های سانتریفیوژ IR6 دو هفته قبل به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اطلاع داده شد.» به گفته کمالوندی، اقدام روز شنبه ایران در برداشت محصول ۲۰ درصد از این زنجیره بخش فنی پایانی این اقدام اعلام شده قبلی بود که آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پیش‌تر اطلاع رسانی کرده و اخیراً هم راستی‌آزمایی شده است. روزنامه صهیونیستی «جروزالم پست» نوشته که هرچند از نظر فنی اقدام جمهوری اسلامی در فردو به اندازه برخی از اقدامات قبلی غنی‌سازی چندان جدی نیست، اما در شرایطی که مذاکرات به بن‌بست رسیده، پیام روشنی به غرب دارد. با این حال روزنامه «تایمز آو اسرائیل» از قول منابعی در کانال ۱۲ تلویزیون رژیم صهیونیستی روایت متفاوتی از آخرین موقعیت هسته‌ای ایران ارائه کرده است: «پس از گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که می‌گوید ایران شروع به استفاده از سانتریفیوژهای پیشرفته برای غنی‌سازی اورانیوم در تأسیسات زیرزمینی فردو کرده است، کانال ۱۲ ادعا می‌کند که اسرائیل اساساً از آسیب رساندن به ظرفیت‌های غنی‌سازی اورانیوم ایران دست کشیده است.» به نوشته «تایمز آو اسرائیل»، این شبکه بدون ذکر منبع می‌گوید که ایران در حال حاضر اورانیوم غنی شده کافی [برای یک یا چند بمب] دارد. ارزیابی شبکه ۱۲ اسرائیل این است که دلیل حملات ادعایی اسرائیل علیه سایر عوامل مرتبط با برنامه‌های هسته‌ای ایران از جمله ترور دانشمندان و حمله به پایگاه‌های توسعه موشکی و تمرکز بر برنامه تسلیحاتی ایران، نیز ناامیدی از آسیب رساندن به تأسیسات هسته‌ای ایران بوده است. علی واعظ، مدیر برنامه ایران در گروه بین‌المللی بحران یک نسخه از گزارش «تایمز آو اسرائیل» را به توئیتر خود پیوست کرده و با اشاره به سرعت گرفتن غنی‌سازی ایران در توئیتر نوشته است: «محدود کردن ذخایر و غنی‌سازی از طریق توافق هسته‌ای (برجام) کارساز بود. خروج از معامله‌ای که آن محدودیت‌ها را حفظ کرده بود، کارایی نداشت. تلاش برای تصحیح آن خطا از طریق خرابکاری، اشتباه را تشدید کرد و (حالا) ما اینجا هستیم، با برنامه هسته‌ای ایران در پیشرفته‌ترین نقطه خود تاکنون.»

مقام‌های ایرانی سال‌هاست مصرانه می‌گویند که ایران قصدی برای ساختن سلاح هسته‌ای ندارد و برآورد جامعه اطلاعاتی امریکا نیز همچنان این است که ایران تصمیم سیاسی برای ساخت سلاح هسته‌ای نگرفته، ولی برآورد کارشناسان غربی این است که در تئوری، ایران فقط چند هفته تا ساختن سلاح هسته‌ای فاصله دارد. اریک برور چند روز قبل در فارین افرز نوشت: «تهران اکنون اورانیوم غنی شده کافی برای ساخت بمب هسته‌ای را داراست و تنها چند هفته تا پشت سر گذاشتن نقطه گریز هسته‌ای فاصله دارد. اگرچه رسیدن به این نقطه، به تنهایی به ایران بمب هسته‌ای نمی‌دهد اما مهم‌ترین گام در ساخت آن است.»

■ دریچه بسته نمی‌شود

بعد از مذاکرات دوحه، ایران و امریکا دو روایت متفاوت از نتیجه مذاکرات ارائه کردند. مقام‌های امریکایی گفتند که ایران برای احیای توافق برجام خواسته‌هایی «فراتر» از این توافق دارد و رابرت مالی، نماینده ویژه امریکا نیز ادعا کرد که مشخص نیست ایرانی‌ها اصلاً به چه دلیلی به دوحه آمده بودند. با این حال، حسین امیرعبداللهیان، وزیر خارجه ایران گفته که آنچه امریکایی‌ها خواسته‌های فرابرجامی می‌نامند در واقع همان «ارائه تضمین‌های اقتصادی از سوی واشنگتن» است. او گفته است: «برخلاف برخی ادعاهای رسانه‌ای طرف امریکایی ما هیچ‌گونه مطالبه زیاده‌خواهانه‌ای نداریم، هیچ‌گونه مطالبه فرابرجامی مورد ادعای امریکا را نداریم. مطالبات ما کاملاً در چارچوب توافق سال ۲۰۱۵ است.» به گفته امیرعبداللهیان «امریکا باید متعهد باشد که جمهوری اسلامی ایران از مزایای کامل توافق سال ۲۰۱۵ برخوردار خواهد شد. این چیزی است که تاکنون طرف امریکایی نتوانسته ما را نسبت به تحقق آن مطمئن کند.» تحت چنین شرایطی، هرچند احتمال توافق بعد از بن‌بست در دوحه کمتر شده، ولی مجموع موضع‌گیری‌های طرفین نشان می‌دهد نه ایران و نه طرف‌های غربی همچنان نیم‌نگاهی به توافق دارند. حتی بدبین‌ترین دیدگاه‌های در میان جناح راست در سرزمین‌های اشغالی هم به رغم ارزیابی رسیدن مذاکرات به نقطه پایان، توافق را همچنان محتمل می‌دانند. نفتالی گرانوت روز چهارم جولای، به فاصله کوتاهی بعد از مذاکرات قطر، در جروزالم پست نوشت: «گفت‌وگوهای ایران و قدرت‌های جهانی به رهبری امریکا بر سر تمدید توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ به یک نقطه حساس رسیده است. به نظر می‌رسد که مذاکرات به بن‌بست رسیده است.» گرانوت با این حال نوشته است: «نمی‌توان پیشرفت لحظه آخری در مذاکرات را در نتیجه مصالحه در قالب راه‌حلی که نیروی قدس را از بقیه سپاه جدا می‌کند، برای حل مناقشه تحریم‌ها رد کرد.» نکته مهمی که برخی کارشناسان به آن اشاره می‌کنند، محدود شدن گزینه‌های دولت بایدن در صورت قطعی شدن شکست مذاکرات است. گرانوت می‌نویسد: «در شرایط فعلی، امریکا و قدرت‌های غربی باید سیاست شفافی را برای مقابله با گام‌های یکجانبه ایران تدوین کنند. به نظر می‌رسد که گزینه‌های در اختیار آنها نسبتاً محدود است.» او به کم اثر شدن تحریم‌ها اشاره کرده و نوشته است: «اعمال تحریم‌های اقتصادی اضافی علیه ایران توسط غرب به عنوان تنها واکنش، تنها تأثیر محدودی خواهد داشت، زیرا ایرانی‌ها توانایی چشمگیر خود را برای انطباق با رژیم تحریم‌ها ثابت کرده‌اند. از جمله دلایل دیگر، ایران می‌تواند با بهره‌برداری از کمک‌های چین این کار را انجام دهد، زیرا پکن به خرید نفت ارزان‌تر ایران و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های ایران ادامه می‌دهد.» تحت چنین شرایطی، کارشناسان معتقدند که دو طرف پنجره مذاکرات را همچنان گشوده نگه خواهند داشت. دیاکو حسینی، کارشناس سابق مرکز تحقیقات استراتژیک ریاست جمهوری می‌گوید: «فکر نمی‌کنم که ایران و امریکا مایل باشند که شکست مذاکرات را اعلام کنند این فقط برای ایران نیست، امریکا هم همین حالت را دارد برای اینکه وقتی چنین شکست بزرگی اعلام می‌شود گزینه‌های جایگزینی باید به میان بیاید و این گزینه‌ها نمی‌تواند، چیزی به جز افزایش تنش باشد.» او می‌گوید: «طبیعی است که ایران بر خواسته خود اصرار می‌کند و قابل درک است که دولت بایدن هر روز که به انتخابات نزدیک می‌شود، توان خود را از دست می‌دهد، ولی این توافق امکان‌پذیر و شدنی است، هرچند با گذشت زمان، فرصت محدودتر می‌شود و امکان موفقیت مذاکرات کمتر می‌شود. در عین حال با توجه به نیاز طرفین به برجام و فقدان جایگزین‌های معتبر، امکان دسترسی به توافق وجود دارد و ممکن است ما در هفته‌های آینده شاهد چنین توافقی باشیم.»

گزارش ۲

ترور «آبه» بعد از موضع ضد امریکایی!

نخست‌وزیر فقید ژاپن در حالی روز جمعه ترور شد که چندی پیش در گفت‌وگو با یک نشریه غربی از تغییر در نگرش چیره بر کشورش در تسلط امریکا بر ژاپن سخن گفته بود. اگرچه قاتل وی از انگیزه‌های شخصی در قتل آبه شینزو سخن گفته است اما ترور وی آن‌هم پس از چنین اظهارات ساختار شکنانه‌ای، اما و اگرها درباره دلیل چنین اقدام تروریستی را به دنبال داشته است.

■■■

ژاپن هنوز از شوک ترور آبه شینزو در جریان یک گردهمایی انتخاباتی در غرب این کشور خارج نشده است که مردم این کشور دیروز برای انتخاب نیمی از نمایندگان مجلس سنا در انتخابات شرکت کردند. انتخاباتی که پیش‌بینی می‌شود، ائتلاف حاکم از حزب لیبرال دموکرات بتواند بیش از ۷۰ کرسی از ۱۲۵ کرسی آن را به دست آورد. اقدام تروریستی تتسویا یاماگامی ۴۱ ساله، چنان سایه سنگینی بر انتخابات این کشور انداخته است که حواشی مربوط به اقدام تروریستی بیشتر از اخبار انتخابات مورد توجه قرار گرفته است. خبرگزاری کیودو نوشت: یاماگامی باور داشت که نخست‌وزیر فقید از گروهی مذهبی حمایت کرده است؛ گروهی که مادر یاماگامی کمک مالی بزرگی به آن کرده بود و پس از آن ورشکسته شد. کیودو به نقل از یاماگامی نوشت: «مادر من درگیر یک گروه مذهبی شد و من از این وضعیت متنفر بودم.»

■ فراتر از انگیزه‌های شخصی؟!

این در حالی است که آبه اخیراً در مصاحبه با نشریه اکونومیست گفته بود که ژاپن باید مسئولیت صلح و ثبات را پذیرفته و از ذهنیت جهانی ایده‌آل فاصله بگیرد. در این مصاحبه آمده است: «ژاپن دوست دارد که راجع به یک جهان ایده‌آل صحبت کند اما باید این نگرش سپردن همه چیز در امور نظامی به دست امریکا را تغییر دهیم. توکیو باید مسئولیت صلح و ثبات خود را به دست بگیرد و تمام تلاش خود را برای دستیابی به آن با کمک امریکا انجام دهد.» اکونومیست در این مورد نوشت: «آقای آبه مأموریت سیاسی خود را تکمیل کار ناتمام خود می‌دانست که عبارت است از احیای جایگاه ژاپن در سطح جهانی و کنار زدن برخی سیاست‌های صلح‌طلبانه که کشورش تحت فشار اشغالگران امریکایی پس از شکست در جنگ جهانی دوم اتخاذ کرده بود.» چنین رویکردی، خلاصه کردن ترور آبه به انتقام‌گیری شخصی را زیر سؤال می‌برد.

■ سفیر پیام ترامپ برای ایران

به دنبال ترور نخست‌وزیر پیشین ژاپن، حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه ایران روز جمعه در پیامی توئیتری به این واقعه تروریستی واکنش نشان داد: «ترور آبه شینزو، نخست‌وزیر اسبق ژاپن را محکوم و درگذشت وی را به ملت و دولت دوست، ژاپن تسلیت می‌گویم. خدمات ارزنده ایشان به‌عنوان سیاستمداری برجسته، از جمله در گسترش مناسبات دو ملت ایران و ژاپن فراموش نخواهد شد.» همچنین، سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور در پیام تسلیت خود از آبه به عنوان سیاستمداری بزرگ برای مردم ژاپن و شخصیتی بین‌المللی یاد کرد که نقش مهمی در توسعه روابط تاریخی جمهوری اسلامی ایران و ژاپن ایفا کرد. آبه سال ۹۸ پس از ۴۱ سال به عنوان نخستین مقام ارشد ژاپن به ایران سفر و با مقام معظم رهبری دیدار کرد. رهبر انقلاب در پاسخ به آبه شینزو که گفته بود حامل پیام دونالد ترامپ رئیس‌جمهور امریکا است، گفته بودند: «من شخص ترامپ را شایسته مبادله هیچ پیامی نمی‌دانم و هیچ پاسخی هم به او ندارم.»

■ واکنش پکن، طیف کمونیست‌ها و مویه صهیونیست‌ها

شی جین پینگ، رئیس‌جمهور چین روز شنبه با ارسال پیامی به فومیو کیشیدا، نخست‌وزیر ژاپن، ترور آبه را تسلیت گفت. اگرچه چین این اقدام تروریستی را تکان‌دهنده و حادثه‌ای غیرمنتظره دانست اما رویکرد رسمی این کشور با موضع‌گیری تحقیرآمیز شبکه‌های اجتماعی ملی‌گرای حزب کمونیست این کشور تفاوت داشت که ناشی از روابط پیچیده بین آبه و رهبران چین در یک دهه و نیم گذشته است. واکنش صهیونیست‌ها به ترور آبه قابل تأمل است تا جایی که سعی کردند جایگاه خود را در میان دوستان آبه تثبیت کنند. مقامات ارشد این رژیم اعم از اسحاق هرتزوگ، رئیس این رژیم تا یائیر لاپید، نخست‌وزیر پیشبرد امور و حتی بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسبق، با اعلام اندوه خود از ترور آبه، از وی به عنوان دوست واقعی اسرائیل یاد کردند که در جهت گسترش رابطه تل‌آویو - توکیو تلاش کرده بود. در همین راستا، لاپید بیانیه‌ای منتشر کرد که در آن آمده بود: «آبه یکی از مهم‌ترین رهبران ژاپن مدرن و دوست واقعی اسرائیل بود که منجر به توسعه روابط بین اسرائیل و ژاپن شد.» هرتزوگ هم اعلام کرد از قتل فجیع وی وحشت‌زده است. نتانیاهو در توئیتر نوشت: «من و همسرم سارا به همراه شهروندان اسرائیل، در سوگ ترور غم‌انگیز رهبر بزرگ ژاپن و دوست فوق‌العاده اسرائیل، دوست عزیزمان شینزو آبه هستیم؛ من به آن دوستی عمیق‌مان افتخار می‌کنم.»

چالش

خروج صدری‌ها طلسم کابینه عراق را نشکست

در شرایطی که پیش‌بینی می‌شد با خروج نمایندگان صدر از پارلمان عراق مسیر تشکیل دولت هموارتر شود، منابع سیاسی اعلام کردند که روند گفت‌وگوهای احزاب این کشور برای تشکیل دولت به دلیل اختلافات میان آنها در حال حاضر در حالت رکود قرار دارد. احزاب کرد هم به دلیل اختلاف‌نظرهای زیاد تاکنون نتوانسته‌اند روی یک گزینه واحد به عنوان رئیس‌جمهور به توافق برسند که این مسئله سبب تداوم انسداد سیاسی خواهد شد.

با گذشت ۹ ماه از برگزاری انتخابات پارلمانی عراق، به دلیل اختلاف‌نظرها بین جریان‌های سیاسی راه رسیدن به توافق بر سر تشکیل دولت دشوارتر شده است. به نوشته روزنامه العربی‌الجدید، منابع سیاسی عراق روز یک‌شنبه در سخنانی درباره روند گفت‌وگوهای احزاب این کشور برای خروج از بحران سیاسی اعلام کردند که به‌رغم تلاش‌های چارچوب هماهنگی شیعیان عراق برای دستیابی به توافق میان احزاب مختلف پس از خروج جریان صدر از روند سیاسی این کشور، گفت‌وگوها هیچ‌گونه پیشرفتی نداشته است. یک منبع نزدیک به چارچوب هماهنگی در پارلمان عراق در این باره گفت: «روند گفت‌وگوها با نوعی رکود مواجه شده است.» این نماینده پارلمان عراق که نامش را فاش نکرد، افزود: «در داخل چارچوب هماهنگی توافقی بر سر نامزد نخست‌وزیری و همچنین موضوع گفت‌وگو با طرف‌های دیگر وجود ندارد.» وی تصریح کرد: «حل و فصل پرونده نامزد تصدی پست نخست‌وزیری مستلزم توافق میان اعضای چارچوب هماهنگی است، اما این توافق تا بدین لحظه صورت نگرفته است.» این منبع ادامه داد: «درحال حاضر گفت‌وگوها تقریباً متوقف شده و احتمال داده می‌شود که پس از تعطیلات عید قربان از سر گرفته شود.» از سوی دیگر، محمود الحیانی، یکی از اعضای ائتلاف «الفتح» که بخشی از چارچوب هماهنگی شیعیان عراق است، دیگر احزاب خارج از این چارچوب را به «تأخیر و تعلل در مذاکرات» متهم کرد. وی گفت: «کمیته‌هایی که توسط چارچوب برای مذاکره با دیگر احزاب سیاسی تشکیل شده‌اند، با برخی از احزاب که به دنبال خنثی کردن تلاش‌های چارچوب هماهنگی برای تشکیل دولت هستند، دچار مشکل شده‌اند.» الحیانی در ادامه اعلام کرد: «گزینه برگزاری انتخابات همراه با تغییر برخی از بندهای قانون آن مطرح است». وی خاطرنشان کرد: «چارچوب هماهنگی نمی‌خواهد بیش از این مفاد قانون اساسی نقض شود و درصدد تشکیل هرچه سریع‌تر دولت، پایان دادن به بحران سیاسی و پایان دادن به مشکلات و بحران‌های داخلی و خارجی از هر نظر است.» ترکی العتبی، عضو چارچوب هماهنگی شیعیان هم اعلام کرد که این چارچوب طی روزهای آتی نشست گسترده‌ای را با حضور تمامی رهبران برگزار خواهد کرد تا تمامی نامزدهای مطرح برای تصدی پست نخست‌وزیری را بررسی کنند. وی گفت که تا بدین لحظه اسامی چهار یا پنج فرد مطرح شده است. برخی منابع اخیراً اعلام کرده بودند که تعدادی از گروه‌های شیعی در چارچوب هماهنگی تلاش می‌کنند نوری مالکی را به عنوان نخست‌وزیر معرفی کنند اما گفته می‌شود که هادی العامری، رئیس جریان الفتح با نامزدی او مخالفت کرده است. با وجود رایزنی‌های گسترده، گروه‌های سیاسی تاکنون روی یک گزینه واحد برای انتخاب نخست‌وزیر به توافق نرسیده‌اند. این درحالی است که پس از خروج نمایندگان صدر از پارلمان و جایگزینی دیگر نمایندگان که سبب شد چارچوب شیعیان اکثریت را از آن خود کند، احتمال می‌رفت که تشکیل دولت زودتر انجام شود اما با این حال اختلافات بین جریان‌های سیاسی همچنان وجود دارد. هرچند برخی گروه‌های سیاسی قصد دارند مصطفی الکاظمی را به طور موقت برای یک سال دیگر به عنوان نخست‌وزیر انتخاب کنند اما چارچوب شیعیان به شدت با این مسئله مخالفت کرده است.

■ اختلاف در جبهه کردها

علاوه بر مسیر دشوار گروه‌های سیاسی برای تشکیل دولت، در جبهه کردها هم اختلافات بر سر انتخاب رئیس‌جمهور واحد کماکان وجود دارد. دبیر کل عصائب اهل‌الحق عراق در سخنانی از احزاب کرد خواست که هرچه سریع‌تر نامزد تصدی پست ریاست جمهوری این کشور را معرفی کنند. به گزارش ایسنا، به نقل از شفق‌نیوز، قیس الخزعلی روز یک‌شنبه در خطبه‌های نماز عید قربان اظهار کرد: حدود ۹ ماه از برگزاری انتخابات می‌گذرد و تحولاتی رخ داده است که مهم‌ترین آنها خروج جریان صدر از روند سیاسی بود که باعث ایجاد افق جدیدی برای خروج از روند رکود و تشکیل دولت جدید شده است. الخزعلی درباره چالش‌های پیش‌روی تشکیل دولت کشورش نیز گفت: یک چالش برای شکل‌گیری دولت وجود دارد و این چالش انتخاب رئیس‌جمهور است و یک اختلاف نظر میان کردها در این باره وجود دارد. وی تأکید کرد: «چارچوب هماهنگی با گفت‌وگوی کردها و توافق آنها بر سر نامزد ریاست جمهوری موافق است؛ دو راه‌حل در این باره وجود دارد و نخستین راه‌حل این است که احزاب کرد بر سر یک گزینه توافق کنند و ما هیچ مشکلی با آنها نداریم. راه‌حل دوم نیز این است که اگر به توافق دست نیابند دو گزینه را معرفی خواهند کرد پارلمان به آنها رأی خواهد داد و فرد پیروز رئیس‌جمهور خواهد شد.» الخزعلی همچنین تأکید کرد: «ما امیدواریم که احزاب کرد به توافق دست یابند، چراکه ما مدت زیادی برای تعیین رئیس‌جمهور منتظر نخواهیم ماند.» هرچند برهم صالح، رئیس‌جمهور کنونی عراق از شانس زیادی برای انتخاب مجدد برخوردار است اما برخی احزاب کرد تلاش می‌کنند گزینه مدنظر خود را معرفی کنند و همین مسئله سبب شده بر سر گزینه واحد به توافق نرسند.

دورنما

جانسون با سیاست خداحافظی می‌کند

در پی یک رشته رسوایی و ناکارآمدی که در نهایت به استعفای نخست‌وزیر انگلیس منجر شد، منابع آگاه از برنامه بوریس جانسون مبنی بر کناره‌گیری همیشگی از سیاست خبر داده‌اند.

بوریس جانسون، نخست‌وزیر مستعفی انگلیس پس از رسوایی‌های اخیر کابینه‌اش و در پی کناره‌گیری ۵۰ وزیر و نماینده پارلمان از همکاری با او سرانجام پنج‌شنبه گذشته استعفای خود را از مقام نخست‌وزیری اعلام کرد. با اعلام استعفای رسمی جانسون، حزب محافظه‌کار روند انتخاب جایگزین وی را از روز پنج‌شنبه کلید زد. این روند ممکن است هفته‌ها و شاید ماه‌ها طول بکشد. بعد از استعفای جانسون، وزیر سابق بهداشت، وزیر خزانه‌داری، وزیر حمل و نقل، وزیر مستعفی خزانه‌داری کابینه جانسون، نامزدی خود را برای رهبری حزب محافظه‌کار اعلام کردند. دیروز منابع آگاه به نقل از روزنامه تلگراف خبر دادند که بوریس جانسون نخست‌وزیر مستعفی انگلیس به فکر کناره‌گیری دائمی از سیاست است. منابع مذکور افزودند: «جانسون در حال حاضر قصد ندارد از سمت پارلمانی خود دست بکشد تا از برگزاری انتخابات میاندوره‌ای مجلس عوام در پارلمان انگلیس که ممکن است منجر به پیروزی مخالفان شود، جلوگیری کند، چرا که این امر می‌تواند ضربه دیگری به حزب حاکم محافظه‌کار وارد کند.» این منابع یادآور شدند: جانسون در مورد ضرورت کاندیداتوری برای انتخابات پارلمانی آینده مطمئن نیست.

به دنبال استعفای جانسون، دیمیتری پسکوف، سخنگوی ریاست جمهوری روسیه روز پنج‌شنبه در گفت‌وگو با خبرنگاران با بیان اینکه کرملین معتقد است که بحران دولتی در بریتانیا نمی‌تواند اولویت اصلی مقامات روسیه باشد، تصریح کرد: «جانسون علاقه‌ای به روسیه ندارد، ما نیز متقابلاً علاقه‌ای به او نداریم.» وی ابراز امیدواری کرد که سیاستمداران حرفه‌ای بیشتری که درک کنند مشکلات از طریق گفت‌وگو حل شود، باید به قدرت برسند. با این حال ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین که در پی جنگ اوکراین به صورت مرتب با جانسون در تماس بود، ضمن تشکر از نخست‌وزیر مستعفی به دلیل حمایت ویژه‌اش از اوکراین گفت: «ما دوستی و روابط نزدیکی با یکدیگر داشتیم و من از بابت استعفای او ناراحتم.»

واکنش

هشدار تندصنعا به تجزیه‌طلبان وابسته به امارات

معاون وزیر خارجه دولت نجات ملی یمن به تجزیه‌طلبان وابسته به امارات درباره درگیری‌های آینده به شدت هشدار داد.

به گزارش فارس، حسین العزی، معاون وزیر خارجه دولت نجات ملی یمن در توئیتر نوشت: ۹۰ درصد از کشته‌شدگان در درگیری‌های آینده از مناطق جدایی‌طلب خواهند بود. وی افزود: «به این موضوع راضی نیستیم اما بدان معناست که امور طبق برنامه پیش می‌رود و از نظر راهبردی چیز بدی نیست زیرا رویکردهای تجزیه‌طلبانه از بین می‌رود؛ گاهی اوقات حس می‌کنم که ما و عربستان سعودی در این نقطه به هم نزدیک هستیم.» حسین العزی با این اظهارات در حال هشدار به نیروهای وابسته به امارات در جنوب یمن موسوم به شورای انتقالی جنوب است که قصد تجزیه برخی مناطق یمن را دارد. گرچه با تشکیل شورای موسوم به شورای ریاستی در یمن انتظار می‌رفت اختلافات میان نواب امارات و عربستان در جنوب یمن کم شود اما اوضاع کنونی، این را نشان نمی‌دهد. پس از برقراری آتش‌بس در یمن، منابع رسانه‌ها از نشست برخی مقامات عربستان سعودی با شماری از ساکنان استان‌های حضرموت، شبوه، المهره و ابین خبر دادند و اعلام کردند که در این نشست، طرف سعودی با اعضای کمیته‌ای تشکیل شده از مردم این استان‌ها دیدار داشت و اعلام کرد که ریاض تصمیم گرفته است به مردم حضرموت، شبوه، ابین و المهره برای پیوستن به عربستان، حق تعیین سرنوشت اعطا کند. پس از افشای این نیت ریاض، شورای انتقالی وابسته به امارات، تشدید تنش‌ها را علیه حضور سعودی در شرق یمن آغاز کرد، در حالی که نشانه‌هایی از تقابل قریب‌الوقوع دو طرف، با توجه به تلاش‌های عربستان برای ایجاد اتحادهای جدید در مهم‌ترین مناطق یمن از نظر ثروت و موقعیت وجود داشت.

اخبار کوتاه

■ هشدار پکن به واشنگتن: روابط دوجانبه در خطر است

وزیر خارجه چین در نشست خبری پس از گفت‌وگوی صریح پنج ساعته با همتای امریکایی خود، گفت روابط واشنگتن و پکن در خطر خارج شدن از مسیر قرار گرفته است. به گزارش فارس، «آنتونی بلینکن» وزیر امور خارجه امریکا شامگاه شنبه گفت که در طول بیش از پنج ساعت گفت‌وگو با «وانگ یی» همتای چینی خود، درباره حمله روسیه به اوکراین صحبت کرده و نگرانی خود را از همسویی پکن با مسکو مطرح کرده است. بر اساس گزارش «رویترز»، وزرای خارجه چین و روسیه هر دو، اولین گفت‌وگوهای حضوری خود از ماه اکتبر سال قبل را «صریح» توصیف کردند. این دیدار یک روز پس از شرکت آنها در گردهمایی وزرای خارجه گروه ۲۰ در اندونزی برگزار شد. بلینکن در کنفرانس خبری پس از گفت‌وگوها با وانگ گفت: «من بار دیگر نگرانی خود را از همسویی جمهوری خلق چین با آقای وزیر در میان گذاشتم.» او گفته که فکر نمی‌کند چین رفتار بی‌طرفانه‌ای در جنگ اوکراین داشته باشد زیرا از روسیه در سازمان ملل حمایت و «تبلیغات روسیه» را تقویت کرده است. وزیر خارجه امریکا گفته که «شی جین پینگ» رئیس‌جمهور چین، در تماسی که با «ولادیمیر پوتین» همتای روسی خود در ۱۳ ژوئن داشته، به صراحت اعلام کرده بود که بر تصمیم خود برای ایجاد شراکت با روسیه پایبند است. همچنین بر اساس بیانیه‌ای که وزارت خارجه چین منتشر کرد، وانگ نیز در جریان مذاکرات روز شنبه با بلینکن نظرات عمیقی درباره مسئله اوکراین بیان کرد و به بلینکن گفت که جهت‌گیری روابط امریکا و چین به دلیل مشکل واشنگتن در درک پکن، در خطر خارج شدن از مسیر قرار گرفته است. وانگ تصریح کرد: «بسیاری از مردم بر این باورند که ایالات متحده از تفکر ناگهانی چین‌هراسی رنج می‌برد. واشنگتن باید تعرفه‌های اضافی اعمال شده بر چین را در اسرع وقت لغو و تحریم‌های یکجانبه علیه شرکت‌های چینی را متوقف کند.»

■ طالبان: امنیت کشورهای دیگر را تهدید نمی‌کنیم

ملا محمدحسن آخوند، نخست‌وزیر دولت طالبان گفت به کشورهای جهان تعهد داده‌ایم که تهدیدی برای امنیت آنها نخواهیم بود. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری آناتولی، محمدحسن آخوند در سخنانی پس از اقامه نماز عید قربان در کابل، ضمن انتقاد از مسدود شدن دارایی‌های ارزی افغانستان از سوی امریکا، گفت: «امارت اسلامی متعهد است که در امور داخلی کشورهای دیگر مداخله نکرده و امنیت کشورهای دیگر را تهدید نکند.» وی تأکید کرد: «شایعاتی وجود دارد که گویا امارت اسلامی حقوق بشر را رعایت نمی‌کند. ما حقوق بشر را در چارچوب ارزش‌های اسلامی رعایت می‌کنیم و به آن پایبند هستیم.»

■ کوبا: امریکا تحریم‌مان می‌کند چون نتوانست شورش به پا کند

وزیر خارجه کوبا در واکنش به تحریم‌های جدید امریکا گفت واشنگتن بعد از تلاش ناموفق برای برانگیختن شورش مردمی در کوبا در سال ۲۰۲۱، به دنبال بی‌اعتبار کردن پیروزی کوبایی‌ها بر تجاوزات امپریالیستی است. به گزارش خبرگزاری روسی «تاس»، «برونو رودریگز پاریلا» وزیر امور خارجه کوبا گفت که اعمال تحریم‌های جدید توسط واشنگتن تلاشی برای بی‌اعتبار کردن مقاومت جامعه کوبا در برابر تجاوزات امریکا است. وی در توئیتر نوشت: با توجه به تلاش ناموفق برای برانگیختن شورش مردمی در کوبا در سال ۲۰۲۱، دولت امریکا و وزیر امور خارجه آن به دنبال بی‌اعتبار کردن پیروزی مردم بر تجاوزات امپریالیستی هستند. اقدامات قهری مکرر آنها ناقض قوانین بین‌المللی و منشور سازمان ملل است. روز شنبه، دولت ایالات متحده تحریم‌های روادید را علیه ۲۸ مقام کوبایی که واشنگتن آنها را به سرکوب ناآرامی‌های داخلی در ژوئیه گذشته و همچنین محدود کردن دسترسی به اطلاعات متهم می‌کند، وضع کرد.

■ اعتراضات ضد دولتی در آرژانتین

در حالی که معترضان آرژانتینی به طرف دروازه‌های کاخ ریاست جمهوری در پایتخت راهپیمایی می‌کردند و دولت را به خاطر تورم شدید و بدهی ملی سنگین به باد انتقاد گرفته بودند، رئیس‌جمهور این کشور خواستار اتحاد و همبستگی شد. هزاران تن از معترضان در خیابان‌های بوئنوس آیرس، پایتخت آرژانتین راهپیمایی کرده و بنرهایی در دست داشتند که روی آنها نوشته شده بود «از صندوق بین‌المللی پول جدا شوید» و «صندوق بین‌المللی پول را کنار بگذارید». خوآن کارلوس جوردانو، یکی از قانونگذاران سوسیالیست که به این راهپیمایی پیوسته بود، گفت: یک بحران تاریخی در کشور ما وجود دارد. آرژانتین در زنجیره صندوق بین‌المللی پول یک نیمه مستعمره کاپیتالیست است. امروز اینجا هستیم تا بگوییم به یک استقلال دوم نیاز داریم. آرژانتین باید روابطش را با صندوق بین‌المللی پول که امپراتوری اسپانیا در قرن بیست‌ویکم است، قطع کند.

■ نخست‌وزیر جدید لیبی: به زودی کارم را از طرابلس آغاز می‌کنم

نخست‌وزیر تعیین شده از سوی پارلمان شرق لیبی (طبرق) تأکید کرد که ظرف چند روز آینده مسئولیت‌های خود را در پایتخت این کشور بر عهده خواهد گرفت. این درحالی است که جنگ قدرت به‌رغم تلاش‌های محلی و بین‌المللی برای مهار بحران سیاسی همچنان در لیبی ادامه دارد و به‌تازگی نخست‌وزیر دولت وحدت ملی لیبی که دوران دولتش به سرآمده گفته که دولت را تنها به دولتی منتخب در انتخابات واگذار می‌کند. در حال حاضر دو دولت در لیبی وجود دارند، یکی در طرابلس است که حدود یک سال و نیم قبل با توافقی سیاسی به ریاست عبدالحمید دبیبه تشکیل شد و او تأکید دارد که دولت را تنها به یک دولت منتخب تحویل می‌دهد و دومی دولتی به ریاست فتحی پاشاغا است که فوریه گذشته از سوی پارلمان طبرق تعیین شده و ماه مارس به او رأی اعتماد داد، پس از آنکه به او اجازه ورود به طرابلس داده نشد، پاشاغا شهر سرت، واقع در ۴۵۰ کیلومتری شرق طرابلس را مرکز موقت دولت خود قرار داد.